

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredu. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglaso sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Po usodni poti

V ljubljanskih krogih je zbudil silno veliko pozornost uvodnik, ki ga je napisal pod tem naslovom dr. Andrej Gosar v »Delavski pravici«, glasilu krščansko delavskega ljudstva oziroma krščansko socialistično usmerjene in politično nič kaj pravoverne Jugoslovanske strokovne zveze, ki jo je bil, kakor znano, ustanovil dr. Janez Evangelist Krek, ta po vsem svojem bistvu, umu in čustvovanju markantni Jugosloven. Dr. Andrej Gosar, bivši minister, univerzitetni prof. in ob nastopu novih političnih prilik iz predsedstva Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva izkrcanji katoliški odličnik, pravi v pripombi k temu uvodniku, da je že večkrat hotel napisati te misli, da pa je zopet in zopet odložil per-o, dokler »nisimo prišli tako daleč, da bi nadaljnje molčanje pomenilo, nakopavati si vso odgovornost za usodne posledice tega razvoja.«

Omenjeni uvodnik je za razmere v slovenskih »katoliških krogih« tako značilen in poučen, da je prav, če seznanimo svoje čitatelje z vodilno nitjo tega članka, ki bo v gotovih krogih povzročil pravo revolto proti dr. A. Gosarju, ki že leta sem ni več v milosti »pravovernih« odličnikov.

Dr. Gosarjev članek, ki obsega pol drugo stran navedenega lista, zajema štiri glavne dele, v katerih razpleta svoje misli, za kar je piscu dala povod okolnost, da se »razmere na našem slovenskem katoliškem krogu že več let nekam čudno razvijajo. Zadnje čase, tako ugotavlja, dr. A. Gosar, pa so se razni sumljivi pojavi v naših vrstah tako namnožili in je napetost radi njih tako narasla, da mora to navdati s strahom in skrbjo vsakogar, ki še trezno misli in vidi stvari tako, kot se v resnici gode.«

Dr. A. Gosar se v prvem delu tega svojega silno poučnega članka dotika značilnega dogodka zadnjega časa v sporu radi razprave pod naslovom »Premišljevanje o Španiji«, ki jo je, kakor smo že svojčas poročali, napisal eden od voditeljev slov. mladokatoliškega gibanja prof. Kocbeck v »Domu in svetu«. V to diskusijo, ki se je pred nedavnim udeležil tudi »Slovenec« s serijo suhoparnih in nikogar prepričujočih člankov, je posegel sedaj dr. A. Gosar, ki ima v svojih nazorih veliko pristašev in simpatizerjev v gotovih slov. katoliško usmerjenih krogih. Značilno, zelo značilno je, kar ugotavlja dr. A. Gosar v tej zvezi:

»Pri nas, v naših vrstah opravimo take reči drugače. Namesto resne razprave, ki jo članek prof. Kocbecka prav gotovo zasluži, začno, kakor na dano znamenje, od več strani hkrati z anonimnimi napadi v dnevnem časopisu s protestnimi zborovanji in podobnimi akcijami med duhovniki, akademiki in celo med srednješolci. Pisca, odličnega katoliškega pesnika in pisatelja, orišejo in ožigosajo pred najširšimi ljudskimi plastmi kot človeka, ki si komaj še sme lastiti krščansko ime. (Celo z očitkom komunizma mu niso prizanesli). »Dom in svet«, najodličnejša slovensko kulturno revija, ki je po svoji svobodni, pa vendar izrazito katoliški usmerjenosti, eden glavnih predstavnikov in stebrov prave slovenske katoliške kulture, skušajo v njenem petdesetem letu z vso silo zatreti.«

Drugemu delu je dal dr. A. Gosar interesanten podnaslov »Samozvani čuvarji pravovernosti«. V tem drugem delu ugotavlja pisec, da so bili dogodki, ki smo jih v zadnjih mesecih doživljali v zvezi z vprašanjem o Španiji mogoče le radi z posebnih razmer, kakršne so »v naših vrstah nastale in dozorele v teku zad-

Poročilo o beograjskih dogodkih v senatu

BEOGRAD, 23. julija. Silno živahna in razgibana je bila seja senata, na kateri je senatni predsednik dr. Mažuranič odgovarjal na vprašanje senatorja Svetozarja Tomića. Vprašanje se nanaša na znane dogodke pred Saborno cerkvijo in drugod. Tajnik dr. Gjuro Kotur je prečital obširno poročilo beogr. policije o tem do godkih, iz katerega povzemamo med drugim: »Duhovščina je šla v cerkev in za njo gotovo število ljudi, tako, da je bila cerkev prilično polna. V cerkvi je bilo pet ali šest vladik, med njimi mitropolit Dositej, škof Simeon, škof Platon, škof Sava in škof Erinej Gjurjevič. Za časa molitev je prišel v cerkev dr. Vojislav Janjič s specialno organizirano kliko. Nastane aplavz in so se čuli vzkliki »Živijo Voja Janjič«, »Doli konkordat« itd. Med prisotnimi v cerkvi je bila masa levičarske in komunistične vseučiliške omladine. Zatem se je razvila povorka z nekoliko cerkvenih zastav na čelu in duhovščino v ornatu, med njimi so bili škofje Simeon, Platon in Sava. Povorka je krenila po ulici kralja Petra, na čelu je bilo nekoliko desetov agresivnih omladincev. Uniformirani organi uprave mesta so počakali to povorko v ulici Kralja Petra in so z težko muko oddvojili duhovščino od ostalega občinstva, ki je z duhovščino odšla iz cerkve. Ob priliki tega oddvajanja niso organi sploh ničesar uporabljali, razen lastne telesne moči (glas: in pen drekov!). V tem hipu je publika v pretečem obnašanju navalila na orožnike in so se posebno odlikovali dr. Voja Janjič, dr. Dragoslav Miljanič, Mihael Gjurovič, Uroš Bjelič, dr. Srpko Vukanović, in dr. Trifunović. Posebno ofenzivni so bili

njih let. Ti dogodki namreč kažejo, tako ugotavlja dr. A. Gosar, »da je v našem katoliškem krogu prevladala in dobila odločilen vpliv peščica najbolj ozkih, pa zato veliko bolj nestrpnih in nasilnih ljudi, (podčrtano v izvornem besedilu), ki proglašajo sami sebe za nekako katoliško elito, torej za nekaj izbranega in boljšega, vsem tistim pa, ki se ne morejo vselej slepo podrediti njihovim nazorom in ciljem, odrekajo vso pravovernost ter jih žigosajo in obsojajo kot nekake krivoverce ali vsaj mlačne, neodločne katoličane. Ti samozvani varuhi pravovernosti ne dopuščajo v nobenem, tudi ne v najbolj nenačelnem, zgolj praktičnem vprašanju nikake svobode in nikakega razgovora. Njih ne vežejo prof. njihovi volji in njihovim načrtom nobena organizacijska pravila in tudi ne avtoriteta Cerkev, papeža in škofov, da niti ne najbolj jasne Kristusove zapovedi. Svoje lastne organizacije snujejo preko vseh pravic in ozirov do katoliške skupnosti, na papeške okrožnice in pastirska pisma škofov se sklicujejo, kolikor njim prija, kar jim ne ugaja, preidejo molče. Niti izrečna Kristusova zapoved, naj nihče drugih ne obsoja, da ne bo sam sojen, zanje ne velja, marveč jo kljub vsem opozoritvam brezobzirno gazijo, kakor da jih je kdo nalašč za to postavil in v to pooblastil.« (Podčrtal mi, — Op. ur.)

V nadaljnjem izvaja pisec: »Na ta način so ti ljudje previdno dosegli, da lahko zapro pot do ljudstva, njegovih organizacij in ustanov, vsakomur, ki jim ni brez pogojno vdan, ga popolnoma potisnejo v stran ter s tem dejansko izobčijo iz aktivnih vrst slovenskega katoliškega občestva. Tak človek ne sme nikamor v naše

narodni poslanci, zlasti dr. Voja Janjič, ki je tolkel orožnike s palico (meh na levi) in je celo na samega šefa policije navalil s palico in ga udaril po prsih. Ko je povorka prišla pred porto, so duhovniki sporočili, da je šabački škof ranjen (glas: ni vendar samega sebe udaril s palico). Ugotavlja pa se, da orožniški organi sploh niso uporabljali na tem sektorju niti hladnega, niti drugega orožja, ampak so čuvali integriteto duhovnikov v ornatu (Matija Popović: Ni točno, obstojajo fotografije). Ko je povorka prišla do porte saborske cerkve, se je iz porte vsulo kamenje na organe in je bil poškodovan kaplar Desimir Cukavac, (dr. Krulj: Kako je bil ranjen vladika, ni nič omenjeno), kaplar Bogoljub Selaković, kaplar Nikolič Velizar, orožniški kapetan I. klase Radivojevič Budimir, orožniški kaplar Gjuro Kalanič in Karlo Artiček. — Škof Simeon, o katerem se je govorilo, da je bil ranjen in o katerem je v narodni skupščini narodni poslanec Vukanović dejal, da je ubit, je popolnoma sam brez vsake pomoči odšel v patriarhovo palačo. V nadaljnjem govoru to službeno poročilo o razgovoru med zdravnikom dr. Stojanovičem in vladiko Simeonom, o kateri priliki je dr. Stojanović izrazil dvom, da obstoja kakšna fraktura kosti. O koncu pravi poročilo, da je v gneči nekdo »od udeležencev demonstracije nekoliko udaril škofa Simeona, ali pa, da je samega sebe poškodoval s križem, ki ga je nosil v roki in s katerim je mahal na vse strani.« Senator Svetozar Tomić se ni zadovoljil s tem odgovorom, »...«

liste pisati (zlasti ne v tiste, ki so namenjeni širšim plastem), ne sme nikjer predavati ali drugače pred ljudmi nastopati, njegovo ime se ne sme nikjer v dobri zvezi omenjati, njegova dela, pa najsi bodo še tako priznana in od kogarkoli najtopleje priporočena, se morajo zatajiti in zamolčati itd. itd. Skratka, tak človek ne sme delati nikjer v naših vrstah, ne v prosveti, ne v gospodarstvu, kaj še v politiki, tudi če bi ga v resnici še tako potrebovali. Rajši naj se dela škoda, mor da nepopravljiva škoda, glavno je, da ne pride nihče, ki ni iz omenjenega kroga, nikjer v naših vrstah do besede in veljave.«

Tretjemu delu je dal dr. A. Gosar značilen podnaslov »Kam vodi to?« V tem delu svojega članka ugotavlja dr. A. Gosar, »da so ti naši samozvani čuvarji pravovernosti najbolj nevaren razdiralni element, kar ga je bilo kdaj v našem katoliškem občestvu so kakor dinamit, ki bo naše katoliške vrste prej ali slej razgnal.« (Podčrtano v izvornem besedilu). Ob ugotavljanju, da bi bilo važnejše od vsega tega pridobivati malomarne in mlačne za »zares živo krščansko življenje«, navaja pisec da ni ta »elitna četa« še nikogar pridobila za krščanstvo in njegova življenjska načela, »pač pa je znano, da so tega in onega, ki bi se ob drugačnem ravnanju našim vrstam vedno bolj približeval in z njim zraščal, s svojim nestrpnim ponašanjem za vedno odbil.«

Naravnost načelne važnosti, ki bi se bila pred tem morala sprožiti najbrže s kakšne druge strani, kar smo zaman pričakovali in se prepričali o stvarih, kakor dejansko so, pa so nadaljnje navedbe in konstatacije v tem članku, ki jih radi

Izstopi

Narodni poslanci JRZ Miloje Sokić, Peter Galogaža, Peter Stojisavljevič, Simo Budimir, Todor Mihajlovič, Momčilo Sokić, Branko Dobrosavljevič, Strahinja Borisavljevič in Milivoje Stepanović so poslali včeraj predsedniku poslanskega kluba JRZ ministru Dragiši Cvetkoviču pismo naslednje vsebine: Gospod predsednik! Poslanski klub JRZ je z večino glasov sprejel sklep, da morajo člani kluba brezpogojno glasovati za predloženi konkordat. Ker pa je ta predloženi konkordat v nasprotju z državno ustavo in krši suverenost države ter razveljavlja veliko število državnih zakonov, na katerih sloni pravni red v državi ter izziva verske spore in vznemirjenje med narodom, kakor so to najbolj dokazali dogodki zadnjih dni v Beogradu, smatramo, da je vse to v nasprotju z bitnimi interesi naroda in države in nasprotuje tudi programu JRZ. Zato vas obveščamo, da z današnjim dnevom izstopamo iz poslanskega kluba JRZ.

Beograjsko politično javnost ti izstopi silno zanimajo. Včeraj se je sestel tudi senat, ki je razpravljal o zadržnem zakonu. Razprava se bo predvidoma danes končala in pride nato na dnevni red poročilo imunitetnega odbora glede nekili zahtev po izročitvi nekaterih senatorjev sodišču. Narodna skupščina pa je nadaljevala razpravo o konkordatu, ki je trajala do 21.30 in ki se je danes dopoldne nadaljevala.

Darujte za spomenik blagovestnega pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru. Pisarna: Mestno poglavarstvo, Rotovski trg 1, soba št. 6a

silne zanimivosti dobesedno navajamo, saj so preznačilne za krog ljudi, ki so s svojim ponašanjem zbudili odpor celo pri ljudeh mirnejše vrste, kakor je na pr. dr. A. Gosar.

»Še bolj neumno pa je, če kdo misli, da bo v naši državi na ta način trajno vladal in s silo učil ljudi krščansko živeti. To so zablode, ki se dajo pojasniti edino le s tem, ker živimo v dobi, ko je nasilje najvažnejše sredstvo za vodstvo in organizacijo družabnega življenja. Toda mi, ki pravimo, da hočemo biti pravi kristjani in katoličani, ne smemo pozabiti, da je to oboževanje sile prav po svojem bistvu pogansko. Če hočemo, da bomo kot kristjani in katoličani res kaj pomenili in imeli kaj vpliva na življenje, potem moramo iskati to moč popolnoma drugje: v krščanskih življenjskih resnicah, prav posebno v ljubezni, ki ni nasilna, temveč je po znanih besedah sv. Pavla potrpljiva in dobrotljiva... ni nevoščljiva, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša. Končno še to-le: Ob taki ožini in ob takem nasilnem zatiranju vsake nove, samostojne misli in ideje, kot ga danes pri nas uvajajo ali ga vsaj skušajo uvesti, morajo zamrež v naših vrstah vse stvarilne sile prave krščanske kulture in napredka. Naši samozvani čuvarji pravovernosti morda ne potrebujejo za svoje namene nikake prave kulturne rasti. Morebiti jim je celo lažje, ako imajo opravka s kulturno nerazgibano množico, ker jim radi svoje duhovne nesamostojnosti tem rajši slepo zaupa. Strupna organizacija razni poslovnik, tekme in paradne prireditve (podčrtal mi — op. ur.) ne bodo same nikdar ustvarile med našim ljud-

Narod naš dokazuje hrani . . .

V boju za našo severno mejo

Ob dr. Mejakovih spominih na leti 1918/1919

Literatura o zgodovinski važnih dogodkih ob prevratu, ki se tičejo naše svobode in našega ujedinjenja, je precej pičila in skromna. Radi tega pa je treba tembolj pozdraviti vsak prispevek k razjasnitvi te za nas pomembne dobe, ko se je lomila zgodovina in se je slovenskemu rodu nasmehnila sreča bodočnosti. Vsaka malenkost je včasih velike važnosti za razumevanje celote prelomnega časa, ki nas je zajel koncem leta 1918 in ob pričetku leta 1919. V krog marljivih zbirateljev tega gradiva je vstopil sedaj tudi naš znani, odlični javni ter kulturni delavec dr. Ervin Mejak, ki je pravkar izdal v samozaložbi 63 strani obsegajočo knjižico pod naslovom »V boju za našo severno mejo« (Spomini na leti 1918-1919). Knjižica, ki stane 10 dinarjev, je izšla v lični opremi Zvezne tiskarne v Celju in bo zavzemala nedvomno častno mesto v knjižnicah našega obmejnega izobraženstva, zlasti pa v naših obmejnih šolskih knjižnicah.

Naslovni strani sledi slika osvoboditelja Maribora generala Rudolfa Maistra. V uvodni besedi povdarja pisec, ki je s skrbno vztrajnostjo, marljivo prizadevnostjo in spretnim peresom zbral dragoceno gradivo iz tedanje dobe, da poteče skoraj 20 let od našega osvobodjenja in da je treba zbrati gradiva za našo celokupno zgodovino iz tega časa, da se pokaže mlajši generaciji in potomcem, kaj so takratni borci za našo severno mejo doživeli in doprinesli v prvem odkritem boju za svojo pravo domovino. Dr. Mejakova knjižica bo nedvomno sprožila pobudo za nadaljnja proučavanja tega obdobja naše zgodovine. Tudi omenja pisec v uvodni besedi, da je vir opisu spominov v navedeni knjižici lastno doživetje, pa tudi zadevne lastne beležke, nadalje nekateri zapiski pokojnega generala Maistra, bivšega kapetana Ivana Sancina ter podatki iz arhiva »Celjske legije«.

Dr. Mejakova brošura pričanja v prvem delu s splošnim opisom prevratnih dni leta 1918 v Celju in z odhodom Malgajeve čete na Koroško. Drugo poglavje se nanaša na službo v Mariboru in osvo-

boditev Maribora z znano razorožitvijo zelene garde dne 23. novembra 1918 v Dravski vojašnici. V tretjem poglavju opisuje dr. Mejak prihod na Koroško, borbe na koroškem bojišču preko zime leta 1918-1919, nadalje nesrečno ofenzivo jugoslovenskih čet na Koroškem koncem aprila 1919 s prikazom junaške smrti Franja Malgaja in Srečka Puncerja.

Drugi del brošure odvarja poglavje, v katerem slika dr. Mejak ofenzivo avstrijskih čet na Koroškem v začetku maja 1919, nadalje ustanovitev »Celjske legije« ter odhod iste na mejo v Zgornjo Savinjsko dolino, potem službo na koroško-štajerski meji ter priprave za našo ofenzivo. Predzadnje poglavje obsega oris zmagovite ofenzive jugoslovenskih čet na Koroškem koncem maja 1919 z zasedbo Celovca in s pohodom na Go-

sposvetsko polje, zadnje poglavje pa vsebuje vrnitev celjskih legionarjev domov ob trpki vesti 31. julija 1919, da morajo jugoslovenske čete takoj zapustiti Celovec.

Poučna in zanimiva brošura je opremljena tudi s številnimi slikami, tako s sliko Celjskega narodnega doma, ponosnega izhodišča in svetišča narodnega življenja v Celju, nadalje mariborskega rotovža, Srečka Puncerja, urednika jugoslov. Korotana, ki je padel junaške smrti 29. aprila 1919, ter legendarnega junaka Franca Malgaja, ki je padel dne 6. maja 1919.

Dr. Mejakova brošura naj bi dala vsem, ki razpolagajo z beležkami in drugim gradivom, pobudo za priredbo ter izdajo gradiva na način, kakor je to storil pisec te važne brošure.

Sportska gibanja

Kaj je s plavalnimi tekmami na Mariborskem otoku?

Nahajamo se sredi plavalne sezone in se vršijo povsod, kjer imajo na razpolago plavalne bazene, tekme. Le pri nas, ko imamo na razpolago najmodernejši in najlepši plavalni stadion v državi, je mrtvilo. Kje je tisti klub, ki si je postavil v svoj program številne prireditve, ter zadrževal, da bo zbral pod svoje okrilje vse plavače in plavačice iz Maribora, ter da bo dvignil plavalni sport v Mariboru na

višino, ki našemu mestu pripada? O vsem tem ni letos ne duha ne sluha. Menimo, da bi bilo dobro, če bi se prijatelji plavalnega sporta že enkrat zdramili ter ustanovili plavalni klub, ki bi bil popolnoma nepolitičen in ki bi zbral k sodelovanju vse pozitivne sile v svrhu sportne eksploatacije našega prekrasnega Mariborskega otoka ter njegovih sportnih naprav.

Danes pričetek mariborskega lahkootletskega prvenstva. Na stadionu SK Zeleničarja ob Tržaški cesti se prične danes v petek ob 18.30 letošnje tekmovanje za lahkootletsko prvenstvo Maribora za posameznike, in sicer se bodo vršili teki na 800 in 5000 m. Startali bodo vsi naši dolgoprogaši ter se pričakujejo zanimive in ostre borbe. Tekmovanje se nadaljuje v soboto popoldne ter se bodo končale v nedeljo dopoldne.

V nedeljo gostuje Concordia v Mariboru, in sicer bo odigrala s SK Rapidom

prijateljsko tekmo, ki se prične ob 17. na prenovljenem Rapidovem igrišču.

Zadnje kvalifikacijsko tekmo za vstop v nacionalno ligo, ki bo v nedeljo 25. med beograjskim Jedinstvom in Saškom v Sarajevu, bo sodil italijanski sodnik. Kakor pravijo Sarajevčani ni bil madžarski sodnik, ki je preteklo nedeljo sodil prvo tekmo med obema nasprotnikoma v Beogradu preveč objektivno in so sedaj Saškovi poklicali italijanskega sodnika...

štvom prave krščanske kulture in ga ne bodo obvarovale vsakovrstnih modernih zmot in zablod. Tega tudi ne bo zmogla tista le preveč vsakdanja in netečna duhovna hrana, s katero ga navadno tešijo. (So morda pri tem mišljena dravobanska glasila JRZ?)

V tem oziru smo pri nas že do sedaj utrpeli neprecenljivo škodo; še večja, vprav usodna pa bo ta izguba, če se bo sedanje duhovno nasilje v naših vrstah nadaljevalo ali celo stopnjevalo. To bi nujno vodilo v propadanje in končno v propad vsega našega slovenskega katoliškega gibanja (podčrtano v izvirniku).

V zaključnem delu pod naslovom »Kaj va »voditelj«?« se vprašuje dr. Gosar, »kaj pravijo k vsemu temu tisti, ki zavzemajo v našem krogu najvišje, odločilne položaje.

Upajmo, da reči, ki se danes med nami

dogajajo, ne odobravajo, da se z njimi ne strinjajo. V tem primeru seveda nastane vprašanje, zakaj tega javno ne pokažejo in proti temu ne nastopijo, dokler je še čas, dokler se še da pomagati. Nikdar namreč niso v naših vrstah toliko govorili in pisali o voditeljstvu in o voditeljih ter o brezpogojni pokorščini raznim avtoritetam, ko govorijo in pišejo o tem danes. Zato bi upravičeno pričakovali, da bodo tisti, ki so po svojem položaju za to poklicani ali se vsaj delajo poklicane, v teh stvareh jasno in odločno pokazali pravo pot.

Sedaj pa nas samo še zanima, kakšen alarm bodo zاتبili prizadeti, ki pa naj bodo pomirjeni ob dejstvu, da je dr. A. Gosar sicer vse te okoliščine analiziral v jasni in določni obliki, toda vendar prizanesljivo in »krščansko«, dočim bi mogle kedaj slediti ugotovitve, ki bi jih ute-

gnila voditi takšna »obzirnost«, kakor je značilna za one, ki jih dr. A. Gosar v tem naravnost senzacionalnem članku tako temeljito prijema za ušesa. Dr. Gosarjev članek predstavlja nepobiten, avtentičen dokument za mnoge pojave in okoliščine, na katere je napredni tisk vztrajno opozarjal in ki je dobil sedaj za vse to potrdilo po dr. A. Gosarju.

Neplačan račun

»Kmet. list« od 21. t. m. poroča: (nar. posl. Mravljje — op. ur.) »Nadalje je omenil, da sta na predvečer prilovskega dogodka dva akademika odšla v Tržič in tam naročila pri avtobusnem podjetniku g. Gorečanu dva avtobusa za »zlet« katoliškega akademskega društva v Mariboru. Račun za avtobuse pa še do danes ni plačan.«

Naposled sem začul njene korake. Lepo je čakati na sestanek, nebeško je tisto šustenje krila, tisti tih, boječji ženski koraki. Njeni pa so bili tisti večer nagli, trdi, šla je skoro po samih petah.

Skrčilo se mi je srce in sem se skoro ustrašil.

Kako je to neprijetno, — je začela — skoro bi ne bila mogla priti. Gospod A. in B. sta me povabila s seboj na kozarec vina, pa me nista stran pustila.

Imenovala je dve čudni imeni, katerih si nisem mogel zapomniti.

Objel sem jo in poljubil, njena usta so res dišala po vinu.

»Samo da si prišla,« sem jecljal ves srečen, v srcu pa me je nekaj tiščalo, zganila se je bila kača ljubosumnosti.

»Ali moram takoj stran. Morda me bosta celo iskala. Rekla sta, da moram nazaj priti, kar bom tudi storila, da ne bo kdo kaj čudnega mislil o meni.«

(Jutri konec.)

Cacmen

Pa sem šel ves blažen in sem ji rekel: Glej ena sama misel je v meni in ta si ti, o moja zlata!

In je nagubančila čelo, da me je zabolelo srce, pa je rekla vsa nejevoljna: Ne bodi vedno tako otročji!

Pobožnejše, kakor pred tabernakljem z desetimi leti, sem se spustil na kolena in sem ji poljubljil konce drobnih prstkov in prosil oproščenja.

Zasmejala se je, ali mene je bolelo srce, dvom je ranil zaupanje.

Ob neki drugi priliki je rekla, da je slabe volje in da jo naj pri miru pustim. Takrat je kanil drugi madež na srce. Rad bi ji rekel, naj ne meče rdečih nageljnov z okna mojega srca, kateri so bili vsklili zanjo, ali kakor da je uganila moje misli, me je že pokarala naprej.

Bili pa so tudi drugačni dnevi. Nekoč smo se peljali od daleč do mesečini. Ta-

kratni blesk njenih oči je bil mehak in mi je vrnil zaupanje. Pa sem jo poprosil, naj me ne razžali nikdar več, naj potrpi, če bom preveč vsiljiv in naj mi odpusti, če jo bom imel preveč rad.

Vse mi je obljubila in imel sem občutek tisto noč, da me ima resnično rada. Lepa bodočnost bližnjih dni je bila pred nama. Veselil sem se je, kakor sv. birme in tistih daril. Ženitovanje je bilo v mojem srcu in vera vanjo je segala do neba.

Popoldan sem bil pri njej, vendar je rekla, da moram »zaradi ljudi« domov, da pa naj jo počakam zvečer ob pol devetih na vrtu. Prej pa jo bom še kaj videl.

Ali nisem je videl preje in ne ob pol devetih. Čakal sem jo do devetih, četrti čez, do pol desetih. Silnejše je bilo srce, kakor grozovita ura s svojo počasnostjo v zvoniku. Trepetal sem od kopnenja, kakor trepetlika v vetru in dvomil. Po drola se je bila tista vera do neba in srce je bilo čisto majhno.

Ovacije kraljci Mariji na Cetinju

Na Cetinje je prispela sinoči Nj. Vel. kraljica Marija, ki se, kakor znano, mudi preko počitnic v Miločer. Prebivalstvo je kraljici Mariji priredilo tople ovacije. V času, ko se je mudila v muzeju, se je zbrala na trgu pred muzejem velika množica, ki ji je priredila navdušene manifestacije. Nj. Vel. kraljica Marija je preko Trojice odpotovala v Miločer.

Putnikove novice

Na Vrbsko jezero (Velden) ob priliki velikih sportnih prireditev (mednarodne veslaške regate, lahko-atletsko prvenstvo Avstrije in maratonski tek) v nedeljo, dne 25. tm. z »Putnikovim« avtokarom. Cena vožnje (vključno vizum) je Din 150.— za osebo. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor-Celje-Ptuj.

V krasne Slovenske Gorice prireja Putnik dne 1. avgusta izlet z modernim avtokarom. Cena vključno kosilo na Kapele je Din 75.—. Informacije in prijave Putnik, Maribor.

Ne pozabi naročnine!

Stanje patriarha Varnave zelo resno

Sinoči je izšel bilet, ki pravi, da je stanje patriarha Varnave zelo resno ter da se je bati, da pride do katastrofe. — Pred dvema dneva so se namreč pojavili v dihalih zapleti v obliki hirostatične pljučnice na obeh straneh, tako da je začelo srce močno popuščati, Patriarh Varnava se nahaja v lahki nezavesti. — Množice se zbirajo v Beogradu po pravoslavni cerkvi in molijo za ozdravljenje vrhovnega poglavarja pravoslavne cerkve. Sinoči so v vseh beograjskih cerkvah zvonili zvonovi.

Mariborske in okoliške novice

Zavodnik Albert v Abrahamovem naročju

Danes praznuje v ožjem družinskem krogu 50letnico svojega rojstva ekonom mariborske moške kaznilnice g. Albert Zavodnik.

Abrahamovec Zavodnik je znan mariborski obraz. Srečamo ga vsak dan v zgodnjih jutranjih urah na letnem telovadšču mariborskega matičnega Sokolskega društva, kjer se kot pripadnik starejše sokolske garde pridno vežba. Odbojna žoga in naš Abrahamovec sta dva nerazdružna prijatelja. Vnet Sokol, vzoren družinski oče, vesten uradnik, odlični družabnik, to so njegove odlike in vrline.

Iz rojstnega kraja Šmartno pri Slovenjgradcu ga je vodila življenjska pot v Maribor, kjer je na tukajšnji gimnaziji l. 1907. maturiral. Žeja po nadaljnjem študiju ga je gnala na graško univerzo. Visokošolske študije, za katere se je bil nameni, pa mu je žal onemogočila nemila in nenaklonjena usoda. V največjem zaletu je moral po nenadni in nepričakovani smrti staršev prekiniti študij in iskati službe. Podjeten, kakor je že takrat bil, si je tudi v najtežjih trenutkih vedel pomagati. Njegova prva služba je bila pri dr. Hrašovcu v Celju, odkoder se je kasneje preselil v Gornjo Radgono in stopil tam v službo pri notarju Požuhu, kjer je ostal vse do izbruha svetovne vojne. Prijaznega Celja pa kar ni mogel pozabiti. Kako tudi ne, saj si je tukaj izbral življenjsko družico, skrbno gospo Elo iz znane celjske družine šolskega nadzornika Josipa Zupaneka. Vojna leta odslužil v činu mornariškega častnika je odslužil v činu mornariškega častnika v Pulju. Po vojni pa se je za stalno naselil v našem obmejnem Mariboru, kjer slušuje v tukajšnji moški kaznilnici v svojstvu skrbnega ekonomista. Vsa povojna leta vse do letošnjega so zbrzela naglo mimo in je tako dospel naš Zavodnik preko 30letnice mature v naročje Abrahamovo.

Mladostno čil in svež, poln življenjske energije, nepokolebljiv nacionalist-Sokol je ostal zvest sokolski zaobljubi, ki jo je položil že v svojih dijaških letih. Še danes je aktiven član mariborskega Sokola.

Številnim njegovim znancom, prijateljem in tovarišem, ki si jih je pridobil v teku let v našem obmejnem Mariboru s svojim zvestim tovarištvom in iskrenim sokolskim srcem, se pridružujemo tudi mi s željo, da bi doživel še dosti »križev« v zadovoljstvu in sreči ob strani svoje zveste družice Ele in njegove nedobudne dece. Ad multos annos!

Z brvi v smrt

Sinoči okoli 20. ure se je pasantom na dravski brvi nudil razburljiv prizor. Mlajša ženska se je namreč sredi brvi splazila na ograjo ter se je pred očmi pasantov pognala v Dravo. O tem je bil takoj obveščen službujoči stražnik na Vodnikovem trgu, pa tudi vzdolž Pristana so pritekli ljudje, da bi prišli do kakšnega čolna. S pomočjo katerega naj bi žensko rešili. Našli so sicer čoln ter z njim odpehali po Dravi, toda o ženski ni bilo več ne duha ne sluha. Ker je medtem že tudi nastala tema, so morali končno iskanje opustiti. Neki moški, ki se je v trenutku, ko je ženska skočila v Dravo, nahajal na brvi, je spoznal v samomorilki 19 letno tovarniško delavko Alojzijo Lešnikovo. Stannočjo v Strmi ulici 11. V stanovanju Lešnikove so zatem našli poslovilno pismo na nekega mehanika, v katerem pravi da gre prostovoljno v smrt, in sicer radj tega, ker »ji ni zvest in ker je ne mara več«. Truplo Lešnikove doslej še niso našli.

Zločin — nesreča ?

V bližini Črenšovcev, in sicer pri Sv. Martinu ob Muri je tamošnji brodar izvelel iz Mure okoli 20 do 22 let staro žensko truplo. 160 cm visoko. Ženska je belega, okroglega obraza, ter črni kratko pristrizženih las. Je elegantno oblečena ter dobro negovana. Na čelu trupla je opaziti 6 cm dolgo zevajočo rano, ki sega do lobanje, pa tudi nad desnimi očesa je opaziti krvne podpuhte. Truplo som je ležalo po zdravnikovem mnenju 2 do

3 dni v vodi. Identitete utopljenke doslej še niso mogli dognati. Rane na glavi dajejo domnevati, da je utopljenka postala žrtev zločina, ali pa da se je pri skoku v Muro sama poškodovala. Oblastva višjo preiskavo in intenzivne poizvedbe, da bi se slučaj razjasnil in da se ugotovi identiteto.

Spominsko ploščo žrtvam Severne Triglavske stene, tovarišema Domicelju Savu in Lettnerju Egonu bodo vzdali prijatelji v nedeljo, 25. t. m. ob 10. uri dopoldne. Za slučaj zadostne udeležbe bo vozil iz Maribora poseben avtobus. Prijave se sprejemajo do soboto dopoldne v pisarni »Putnika«, kjer se dobe vse potrebne informacije. — SPD Maribor.

Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru za šolsko leto 1937-38 se bo vršilo na mestnem poglavarstvu od 1. do 22. avgusta t. l. in sicer ob nedeljah od 9.—11. ure, ob delavnikih pa od 10.—12. ure. Zglasiti se morajo vsi vajenci in vajenke, ki se učijo v območju mesta Maribora ter v občinah Pobrežje, Studenci, Tezno, Košaki, če niso še 18 let stari. Prinešiti morajo s seboj zadnje šolsko izpričevalno, krstni list in običajno vpisnino.

Pevci Kobanci vabijo na vrtno veselico, ki jo priredijo dne 25. VII. 1937. v gostilni Gornik (p. Kopriva) v Kamnici.

Spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Slovenska matica nanaša, da se odkrije dne 19. septembra t. l. doprni kip pisatelja dr. Ivana Tavčarja pred njegovo rojstno hišo v Poljanah nad Škofjo Loko. Sestavil se je že v kraju pripravljali odbor, ki vodi vso prireditve.

»Naša največja narodna manjšina« je naslov narodno-obrambenemu predavanju ki ga priredi Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru danes (23. tm.) ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Vljudno vabljeni. Vstop prost.

Novo kmetijsko zbornico je sklical ban dravske banovine k prvemu zasedanju dne 26. t. m.

V soboto zvečer v gostilni Merdaus koncert. Igra godba Vergles.

Nevlhte se nam obetajo. V smislu današnje vremenske napovedi za danes bo vreme menjajoče se oblačno, večje nagljenje k nevlhtam.

Nočno lekarniško službo imata danes Vidmarjeva in Savostova lekarna.

Pri ugodnem vremenu jutri v soboto od 20.30. do 22. ure promenadni koncert v mestnem parku. Igra godba »Drava« pod vodstvom kapelnika g. Žekarja. V nedeljo dopoldne od 11. do 12. ure Schönherrjeva godba žel. delavcev in uslužbencev.

Mestna podjetja — avtobusni promet sporoča, da vozj mestni avtobus 25. tm. ob 5.40 na vrh Pohorja. Vožnja se vrši samo v slučaju lepega vremena in ob zadostnem številu prijav. Interesenti naj pošljejo svoje prijave najkasneje do 24. tm. (19. ure) v prometno pisarno avtobusnega prometa, Glavni trg tel. 22-75. Vrnitev ob 19.30 od odcepa. Cena v eno smer Din 20.

Morfij . . . V tukajšnji splošno bolnišnico so prepeljali 69-letno mestno ubogo Jožefo Blažičevo, stanujočo v Danjkovih barakah, ki je zavžila večjo količino morfija. Ni še točno ugotovljeno, ali gre za nesrečen slučaj ali kaj drugega. Na nočni omarici v stanovanju Blažičeve so našli še nekaj zavitkov morfija. Polcija sedaj skuša dognati, od kod je Blažičeva dobila morfija.

Ogromni interes za VI. Mariborski teden. Ozirom na številne razstave popolnoma gospodarskega značaja vlada v vsej državi, zlasti pa v Savski, Primorski, Drinski, Vrbaski, Dunavski in Moravski banovini veliko zanimanje za VI. Mariborski teden. Mnogo je k temu zanimanju pripomogel tudi zelo pester sporniti in kulturni program, o katerem je pisalo vse jugoslovensko časopisje. Iz raznih večjih mest naše države se pripravljajo posebni avtobusni izleti na VI. Mariborski teden. Avstrijce pa bo pripeljal v Maribor poseben vlak. Kako se zaveda naš tisk izredne gospodarske važnosti že tradicionalnega Mariborskega tedna, da bodo nekateri strokovni listi posvetili VI. Mariborskemu tednu posebno številko s propagandnimi članki o Mariboru in njegovem gospodarskem ter kulturnem življenju.

Zadnje telefonične vesti

Važne Hullove konference z japonskim, nemškim in kitajskim poslanikom - Pred interven. USA Nemčija obliublja nevtralnost

WASHINGTON, 23. julija. Včeraj sta zaporedoma obiskala poslanika Japonske in Kitajske drž. tajnika za zunanje zadeve Cordela Hulla, ki sta mu poročala o položaju v Severni Kitajski. Kakor se doznava, je kitajski poslanik izjavil, da je napetost trenutno nekoliko popustila in sicer radi tega, ker so se lokalni faktorji zedinili za dogovor. Kitajski poslanik pa je ob tej priliki izrazil mnenje, da je to

najbrže tišina pred viharjem, ki bo divjal na Daljnem vzhodu. Potek razgovora japonskega poslanika s Hullom še ni znan. Istočasno se je tudi nemški poslanik von Dieckhoff zglasil pri Hullu ter izjavil, da si bo Nemčija prizadevala, da bo v japonsko kitajskem konfliktu ostala popolnoma nevtralna. Nemčija je pripravljena, da sodeluje pod vodstvom USA pri reševanju konflikta.

KITAJSKI KULJI NOČEJO IZTOVARJATI JAPONSKEGA BLAGA.

NANKING, 23. julija. Kitajske demonstracije proti Japoncem se vsebolj stopnjujejo. V številnih notranje kitajskih mestih, med drugim tudi v Hongkongu, so bile srdite in viharne protijaponske demonstracije, zlasti pred hoteli, kjer izstopajo Japonci. Čim množica ugledala

kakšnega Japonca, je navalila nanj, tako da morajo Japonci bežati. Posebno težak položaj je za japonske trgovske parnike v kitajskih pristaniščih, ker se pristaniški delavci in kulji branijo sodelovati pri iztovarjanju blaga in ker so pričeli stavkati. Drugi delavci pa se za to delo ne smejo najeti.

Pisarna Mariborskega tedna na razstavišču. Kakor vsako leto, bo tudi ob priliki VI. Mariborskega tedna poslovala pisarna Mariborskega tedna na razstavišču. Uradovanje v pisarni Mariborskega tedna se bo vršilo od ponedeljka dne 26. julija v lanskih prostorih, to je v prostorih otroškega vrta v Razlagovi ulici. — Pisarna na razstavišču bo imela tudi lastni telefon s številko 23-87 (Telefon Dijskega doma), na kar opozarjamo javnost.

Goltavščina. Pred par dnevi sem se mudil na periferiji mesta in trčil na izletniško trojico iz Nemčije, očitno kako profesorjevo družino. Starejši gospod, ki se je napeto zanimal za okolico, je stopil k možu, stoječemu kraj ceste baje pred svojo hišo, in ga nekaj vprašal. Ta mu je začel odgovarjati v taki goltavščini: »Wie... was, bitte?« (Kako, kaj, prosim?) je ponavljal gospod in se v zadregi obračal k svojcem z ročnimi kretanjami, češ, da ga ne razume. »Govorite nemški in ste li Nemec?« ga je vprašal naposled. »Jou, jou.« je ves srečen klobasaril dalje. Stopil sem k možu in mu zalučal v obraz: »Kaj onečaščate svoj rod in brbljate v pokvekovščini, ki nas sramoti?« — »Neu — saj nisem...« Nato me je tujec uljudno naprosil nekaj po-

jasnij in na moj odgovor pristavil: »Vaš jezik je nekaj drugega. Kaj pa je ona pokvarščina, kakor je nisem še slišal?« Ob jasnij sem mu, kolikor se mi je zdelo potrebno, na kar je dejal njegov sin: »Takihi Nemcev si res ne želimo.« Kaj pravijo k temu oni, ki so tako ponosni na marpurgersko goltavščino? — F.

Mož in žena . . . Z vrelim mlekom je polil 62letni posestnik Nace iz Sv. Marjete ob Pesnici svojo ženo, ki je zadobila hude opekline po obrazu in vsem telesu. Pri zaslišanju po orožnikih je Nace dejal, da je to storil iz jeze, ker ga je žena zmerjala in pretepala. Epilog zadevščine bo pred sodiščem, ker je bil Nace prijavljen državnemu tožilstvu radi telesne poškodbe.

Saharinček, kresilni kamenčki. Na meji pri Remšniku so orožniki aretirali nekega 23letnega delavca Andreja K., ki je skušal vtihotapiti v našo državo saharin in kresilnih kamenčkov. Predmete so zaplenili, K. pa se bo moral radi tihotapstva zagovarjati.

Se nekaj K. notici pod tem naslovom v včerajšnji številki nam sporočajo, da je magdalensko Olepševalno društvo že napravilo zadevno vlogo na Mestni gradbeni urad.

Iz življenja in sveta

Včeraj brivski pomočnik — danes grof in milijonar!

Redka sreča je doletela te dni mladega brivskega pomočnika Solia Smitha, ki je živel v predmestju Capetowna in si je z delom svojih rok služil svoj vsakdanji kosček kruha. Kakor da bi se bilo nebo odprlo in vsipalo nanj svoje božajoče žarke sreče, je delovala nanj vest, da je postal preko noči grof-milijonar. Tamkajšnji italijanski poslanik ga je namreč uradno obvestil, da je sedaj postal polnomočen dedič grofovskega naslova Di Catazione in da je obenem podedoval 13 milijonov lir. Od nenadne sreče ves omamljen, se je brivski pomočnik Soli vkrcal na prvi parnik, ki je odplul v Italijo, z namenom, da tam uredi vse potrebno za prevzem denarja in prisvojitve novega, grofovskega naslova.

Če poslušamo povest o tej nenavadni in nepričakovani veliki dediščini, se nam zdi, kakor da bi čital pripovedke iz »Tisoč in eno noči.« Soli je še kot otrok prispel v spremstvu svoje matere v svojo novo domovino, kjer je preživljal svojo mladost. Mati se je kmalu zatem poročila z nekim Angležem. Šele pred nedavnim ga je mati opozorila, da se ob svoji polnoletnosti zavzame za svoj grofovski naslov. Izročila mu je pečatni prstan njegovega očeta, v katerem je bil vtisnjen grofovski grb z inicialkama N. C. Po materinem nasvetu se je nemudoma obrnil na italijansko poslanišvo, odkoder je prejel obvestilo, da je njegov oče medtem umrl ter da iščejo oblasti zakonitega dediča. Iskal je samo naslov, dobil je pa naslov in premoženje.

Za smek in doba valja

Prijateljica glasbe.

Prva prijateljica: »Ti si tudi prišla na koncert, Ela?«

Druga prijateljica: »Seveda; ti ne veš, kako rada gledam moške zборе!«

Nevarnost.

Ti, zdaj imam pa res dražestno ljubice; da bi le moj stric o tem ne izvedel!«

»Kaj je tako strog?«

»To ne, a prevzel bi mi jo takoj!«

Tolažba.

— Kako ti kaj gre s prakso? Ali imaš mnogo pacientov?

— Zaenkrat hodijo k meni samo moji sorodniki, ki jih pa moram lečiti brezplačno.

— No, boš vsaj prej podedoval.

Novi obraz Bolgarije. O tej temj razpravlja izčrpno »Illustrirte Zeitung Leipzig« v št. 4817 v izčrpnem zgodovinskem orisu in s krasnimi slikami. V isti številki nahajamo lepe slike ob priliki britanske empirske konference. Kakor druge številke, tako vsebuje tudi ta številka okusno opremljeni modni ter zabavni del. — Št. 4816 navedene revije pa je posvečena nemški umetnosti ob priliki otvoritve Doma nemške umetnosti v Monakovem. Kulturni pomen tega dogodka pojasnjuje pisatelj A. Heilweyer, o gradbenem nastajanju pa piše, arh. Hess. Dr. Kiener prikazuje tvorca tega doma nemške umetnosti prof. P. L. Troosta. — Krasna je barvna umetnostna priloga. — Tudi ostale številke so oskrbljene s poučnim gradivom in silno uspešnimi slikami.

V kraljestvu žene

V čem se razlikuje Američanka od Evropejke ?

Ameriško ženo si navadno predstavljamo v vsej njeni razkošnosti. O njej mislimo, da sploh nima svojega doma, ker preživi večji del svojega življenja po hotelih in v raznih klubih. Kakor je napočna slika, ki si jo ustvarjamo o Ameriki, misleč, da je to dežela, kjer se cedita med in mleko, ravnotako in še napočnejša je naša sodba o ameriški ženi. Tudi v Ameriki domujeta bogastvo in revščina, med ženami pa imamo le malo odstotkov takih, ki bi se mogle odreči delu in domu ter živeti izključno zabavi in razvedrilo.

Ameriška delovna žena, in teh ni malo, živi svojevrstno življenje, za katerega je prav gotovo ne bi zavidala nobena Evropejka. Njeno življenje je ena sama nepretrgana veriga dolžnosti in obveznosti napram sebi, družini in družbi. Ameriška žena živi v vzdušju, kjer postane zanimiva in pozornost zbujajoča samo tedaj, če je aktiven član človeške družbe, to se pravi, če se na kateremkoli polju udejstvuje. Filmi, ki prihajajo iz Amerike, ustvarjajo v nas istotako napačno domnevo, da je tamkajšnja žena samo predmet zabave, plesa in razkošnosti. V naši presoji smo pod raznimi vplivi zašli celo tako daleč, da si ameriške dame ne moremo predstavljati same, temveč vedno samo v družbi neštetih kavalirjev, ki ji dvorijo od desne in leve. Komur je dana prilika, da se poglubi v življenje ameriške žene, bo kaj kmalu spoznal, da je to evropsko mnenje le sad bujne evropske fantazije ter da je stvarnost povsem drugačna.

Le redkokedaj čitamo o družinskem življenju ameriške žene, še manj pa o njenem gospodinjstvu ter o njenih socialnih, kulturnih in gospodarskih stremljenjih, ki so predmet stalnega razmišljanja in ki se odražajo v ameriških ženskih združenjih, takozv. »Womens Club«-ih. Delovna žena v Ameriki ne pozna svobode. Vse njeno življenje se odvija krog nje brez vsakršnih senzacij in brez teh ali onih mikavnosti, ki jih pri Evropejkah tako pogosto srečujemo. Ta žena živi samo zase. Delo, ki ga opravlja dan za dnem, ji popolnoma onemogoča pravo in tesno ljubezensko zvezo s moškim. Američanke so hladne, zamisljene in resne žene. Zanje je pojem pravega prijateljstva med moškim in žensko nekaj ne navadnega. Edini odraz, ki ga more dati pravo prijateljstvo, je složno in skupno delo brez sentimentalnosti in brez globljih čustev. Ameriški zakonci, pa naj si bodo ženske ali moški, so ali prav hladni ali pa izredno ognjevit. Doraščajoča mladina živi žal pod prevelikim vplivom alkohola. Kako so Američanke osamljene in zakrknjene v svojo izključno žensko družbo, nam dokazujejo številne starejše ameriške dame, ki se kaj rade zbirajo v njihovih klubih. Ob raznih zakuskah, takozvanih »womens lunch« preživijo v družbi svojih prijateljic svoj prosti čas. Medtem ko hrepeni Evropejka tudi v svojih zrelejših letih vedno in stalno po čim pestrejši mešani družbi in je izredno zadovoljna če ji dvori čim več mož, se Američanka nikada stiku s moškim svetom in preživlja navadno vsa svoja zrelejša leta v nekem svojevrstnem »celibat«.

Če primerjamo evropsko in ameriško

ženo, moramo priznati, da je Američanka pridna in delavna, da je dobra žena in skrbna mati. Povprečna ameriška žena opravlja vsa hišna opravila sama, ker ji njeni mesečni prejemki ne zadoščajo, da bi vzdrževala še služinčad. Poleg tega moramo brez vsake diskusije postaviti Američanko pred Evropejko, ker se poleg njenih dnevnih skrbi še živo zanima za vse svetovne dogodke ter se obenem živahno udejstvuje na polju feminističnega pokreta. V Ameriki imamo n. pr. zelo neznaten odstotek takih žen, ki bi ne bile organizirane v ženskih društvih in ki bi ne stale v vrstah pobornic za ženske pravice.

Zivljenje ameriške žene je ena sama nenehna borba, ne samo za dobrobit družine, temveč tudi za probleme, ki zanimajo ves ženski svet.

Gospodarske beležke

Izplačevanje kuponov Vojne škode. Od 1. avgusta letos bodo Poštna hranilnica in njene podružnice v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Skoplju kakor tudi vse pošte v državi izplačevale kupone št. 17. obveznic Vojne škode. Pošte bodo izplačevale vsak dan največ 50 kuponov eni osebi, preko tega števila pa jih bodo izplačevale Poštna hranilnica in njene podružnice bodo kupone pregledovale po vrsti, kakor bodo prihajali, in protivrednost dostavljale po pošti na naslov pošiljalcev ali pa nakazovale na njihove čekovne ali hranilne račune. Kupone je treba izročiti s seznama serij in števil, ki jih morajo podpisati predlagatelji s točnimi naslovi.

Železni kartel bo izpremenil prodajne pogoje. Kakor poročajo iz Zagreba, namerava uvesti železni kartel prodajo železa iz tvornic po sistemu količine. Na ta način bi odpadel dosednji sistem poplačanih trgovcev. V kakšnih količinah se bo moralo v bodoče nabavljati železo v tvornicah, še ni znano, ker se to vprašanje šele proučuje. V ta namen je določen poseben odbor, ki pa bo s svojim delom gotov šele čez nekaj mesecev. Potem se bo začel novi sistem tudi izvajati.

Tvornica aluminija začela obratovati.

Dne 7. julija je izdelala prva in edina tvornica aluminija v Jugoslaviji v Lozovcu pri Šibeniku prvi aluminij. Ta se izdeluje zaenkrat samo na dveh pečeh, dočim ima tvornica 16 peč. Vsekakor je za naše gospodarstvo pomemben dan, ko se je začel v državi izdelovati prvi domači aluminij.

Pšenična letina in cene. V Prizadu so se vršila posvetovanja o novem pridelku pšenice. Obravnavali sta se med drugim vprašanji prodaje in cen, ki naj jih odredi vlada. Vlada bo v kratkem določila osnovne cene za pšenico. Zastopniki mlinske industrije cenijo letošnji pridelok pšenice z rezervo iz lanskega leta na okoli 24 milijonov kvintalov. Nasproti lanski prognozi v višini 26 milijonov kvintalov je letošnji pridelok za okoli 2 milijona kvintalov manjši. To znaša 8%. Pri tem je treba navesti, da mlinarji ne priznavajo uradne ocenitve končnega rezultata žetve v lanskem letu, po katerem naj bi znašal pridelok 29 milijonov kvintalov. Če bi lanski pridelok znašal toliko, bi torej letos po omenjeni prognozi pridelali za 4 milijone kvintalov manj pšenice, kar znaša 16 in ne 8%. Kakovost pšenice je boljša kakor v lanskem letu, za kar se je zahvaliti dejstvu, da so se mnogo sejale nasproti različnim boleznim odpornejše vrste pšenice.

Ja Gornje Radgone

Himen. Poročila sta se gdč. Milena Kurbus, učiteljica v Radencih in g. Janko Jurkovič, jurist in posestnik v Turjancih pri Radencih. V ponedeljek, dne 26. julija t. l. pa se poročita v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gdč. Bogumila Sabadin, učiteljica in načelnica Sokola v Križevcih pri Ljutomeru, ter gosp. Ivan Prelog, ekonom grajščinskega posestva Kunej v Gor. Radgoni. Odličnima sokolskima paroma iskreno čestitamo.

Gasilska vaja župe Gornja Radgona bo dne 25. t. m. v Gornji Radgoni. Udeležba vseh v župi včlanjenih edinic je obvezna.

Ljutomerske novice

Pohvale kraljevega fonda. Uprava kraljevega fonda je odlikovala s pismeno pohvalo Sokolsko društvo v Ljutomeru. Čestitamo!

Rdečica. V srezu je začela zopet razsajati svinjska bolezen rdečica, zlasti v vzhodnem delu sreza.

Modna revija

Staro in mlado čaka težko. Kaj letos na »Tednu« novega bo. Eno je znano? revija za modo vsi radovedni ljudje posetili bodo. Krojači se stroškov niso plašili, najbolj, kar so mogli so se potrudili. Letos naj modna revija bo taka, da z njo zadovoljna dama bo vsaka. Božo bo vodil, govoril, režiral, plesal in manekene nadziral. Vse pojde v redu kakor po niti, da vse se poskušalo bo narediti, da se prepriča naša gospoda, koliko vredna domača je moda. Glavna naloga revija je ta: lepo in poceni izdelat doma. Kaj bi nabavljali v tujini si to, kar domače obrti ti dajo lahko! Vse, kar boste videli, vse bo domače, še Božovi čevlji, smoking in hlače. Ne v Graz in ne na Dunaj! Prva je stvar pri domačih ljudeh pustiti denar. Modne revije ni naloga glavna smeh in predavanja zgolj le zabavna. Prepričati mora domače ljudi, da naša obrt res visoko stoji. Če modna revija bo to dokazala, namen je doseglja in lepa ji hvala! Napisal: Božo Podkrajšek, konferencier.

Pasji nebotičnik

To ni nebotičnik, ki ki bil »pasji« radi tega, ker ima toliko nadstropij, da človek kar ne pride na vrh, temveč pravi nebotičnik, v katerem »stanuje« nič manj kakor 15.115 psov. Je to ameriški nebotičnik Bukilding v Newyorku, v katerem živi pod skupno streho največ psov na svetu. Nebotičnik je zgrajen na ta način, da ima vsako nadstropje posebno teraso, kjer se psi lahko solnčijo. Za času primerno kopeli skrbijo v tu svrhu nastavljeni čuvarji, ki imajo tudi sicer stalno nadzorstvo nad psi, ki »ložirajo« v krasnih higijenskih prostorih. Vsem psom brez razlike pasme je tu zelo prijetno in se nimajo kaj pritožiti. V dobi današnje socialne bede in velikega pomanjkanja stanovanj, zlasti za siromašnejše plasti evropskih narodov, ki bilo samo želiti, da bi revni Evropejci mogli zamenjati svoja kletna in vlažna stanovanja s takim »pasjim« nebotičnikom.

Sodobni mučenik

Blagor tebi prijatelj, ki ti ni treba vedeti, kaj so to Vrnjci in kaj Rogaška Slatina!

(Iz »Ošišanega jez«.)

Potrpežljiv.

»Letos greste pa kasno v letovišče.«
»Moja žena ni hotela iti preje, ker so se tu vršile orožne vaje.«

Mali oglasi

Razno

ROBAUSOV SUHOR
brez konkurence po kakovosti in okusu. 3488

Sobo odda

SOBO
solnčno, mirno, velja 300 Din, ali manjšo 200 Din, oddam solidnemu gospodu. Strobnarjeva 28, II. nadstropje, stanovanje št. 9. 3611

OPREMLJENO SOBO
oddam boljšemu gospodu. Splavarska 3/II. 4014

SOBO
prazno, veliko, oddam s 1. avgustom. Aleksandrova cesta 7, Krčevina. 4008

Prodaj

MOTORNO KOLO
s prikolico naprodaj dražbenim putem v soboto, 24. t. m. ob 10. uri. Interesenti si lahko ogledajo pri Kravos, Aleksandrova 13. 3998

BRZOJAVKA!

Brodeto s polento, skuši, lokarde, palamida, sardelice danes v gostilni »Kralj morskih rib«. 4018

Službo dobi

MLAJŠO POSTREZNIČO
sprejemem. Kralja Petra trg 6, trgovina Godec. 4015

Spomnite se CMDI

Cenjenim gospodinjam priporočamo naš priznani dobri kis za vlaganje

kumerc brez kuhanja. Kis je za to svrhu posebej prepariran in se v njem vloženo sočivje zanesljivo drži. DROGERIJA KANC

Sodoma in Gomora

50

Sivilja pa se je razjezila in začela kričati na Angelika, kajti užaljena je bila na svoji sramežljivosti in bala se je za svoje dobro ime.

»Kosmatin grdi, nemarni«, se je jezila šivilja. »Iz samega usmiljenja mu šivam njegove umazane hlače, pa mi napravi tako sramoto. Kaj bodo ljudje mislili o meni. Nazadnje bo še kdo rekel, da še kaj imam s tem človekom.«

In jezno je zgrabila še vedno nezašite hlače in jih treščila pred noge Angeliku, ki je stal nepremično pri peči kakor kip in debelo gledal besnečo šiviljo. Že se je hotel pripogniti, da bi hlače pobral, ko se je

zasmilil eni izmed navzočih žensk.

»Potrpate malo, gospod,« mu je rekla, »vam bom jaz posodila hlače. Pri nas stanuje francoski oficir, ki ima tudi civilno obleko. Koj vam prinesem njegove hlače.«

In prinesla mu jih je res hitro, in Angelik se ji je zahvalil z izbranimi besedami in v cerkvenem slogu tako toplo, da jo je ta zahvala globoko ganila.

»Noben duhovnik ni znal tako lepo govoriti,« je mehko dejala ginjena ženska. »Za ubogo vdovo, ki ji nihče ne privoščuje dobre besede, so taki trenutki prava tolažba.«

»Vdova — tolažba — si je mislil An-

gelik in v svojem srcu sklenil, da se s to, tolažbo potrebno vdovo, prav temeljito seznanil, če je le količkaj v dobrih razmerah.

Zato je ponovil svojo zahvalo še za nekoliko stopinj topleje in dal vdovi roko.

Pri vratih pa se je obrnil k šivilji, ki ga je prej grdo oštevala in z globokim glasom ji je rekel:

»O, ženska, nekrščanska! O, ženska, slabih misli in trdega srca. Vedi, kaj te čaka. Dokler boš živela, te bo pogubljen angelj vsak teden enkrat s palcem v oko dregnil, posmrtni pa prideš v pekel in hudiči te bodo na . . . imeli za papir.«

Mogočno je Angelik trikrat zamahnil z roko proti stari šivilji, ki je trepetaje gledala strašnega moža in je potem s trdnimi koraki naglo odšel. Bil je sam s seboj jako zadovoljen.

»Dobro sem jo izpovedal,« se je v mislih samega sebe hvalil, »dobro sem opravil. Sploh znam babnicam glavo prati, da je kaj. O, nisem bil ne zadnji med kapucini. Ravno nasprotno. Če je bila babnica še tako trda in zakrknjena, mene se ni ubranila in še vsako sem ugnal. Škoda, da ne znam nič drugega poštenega. Če bi mi vsaj dovolili, da smem za svoj račun duše reševati. To bi bila kupčija. Kočijo bi lahko imel in še graščino bi si lahko kupil. O, dokler bodo babnice brenčale, se bo kapucinom vedno dobro godilo.«

V prijetni zavesti, da se ni treba ničesar bati, je Angelik porabil ta dan, da si je najprej preskrbel novo stanovanje in novo obleko, kajti dosedanja njegova obleka se je bila v zaporu močno pokvarila.

(Dalje.)